זכר מאמינים

א וועכנטליכע בלעטל ארויס געגעבן דורך בני אמונים

פרשת תרומה תשפ"ה שנה י | גליון מס' 571

בני אמונים
מתחזקים בעניית אמן
לזכות הרה"ח ר' חיים בן ציון, הרה"ח ר' אהרן צבי מרימוד שטיין, נ"י

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

פניני אמונים

פנינים בענייני תפילה פון די וואכעדיגע פרשה

די השראת השכינה היינטיגע צייטן אין די שולן

"וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם" (כה ח)

אין די וואכעדיגע סדרה לערנען מיר אז כלל ישראל האט געבויט א משכן פאר הקב"ה. אז מען איז מדייק אין דער לשון הציווי וואס די תוה"ק נוצט וועט אביסל שוועך, די תוה"ק נוצט די וואט "ועשו לי מקדש", אין דעם איז דא א משמעות אז מען רעדט פון בית המקדש, אבער דא רעדט מען דאך פון דער משכן פארוואס נוצט די תוה"ק דעם לשון?

א שיינער הסבר זאגט דערויף **רבי מרדכי הכהן מצפת:**

אז מען קוקט אריין אין דער זוה"ק (נשא קכו א) זעט מען אז אין דער כלל פון די ציווי פון 'ועשו לי מקדש' גייט אויך אריין די מצוה פון בויען שול און ווי עס איז דארט דער לשון הזוהר: "דכל בי כנישתא דעלמא מקדש איקרי".

די זעלבע זאך זאגט אויך די גמרא אין מסכת מגילה (מגילה כט א) די חכמים דרש'נען דער פסוק (יחזקאל יא טז): "וָאֱהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעַט בָּאֲרָצוֹת אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁם" - "אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל".

לויט די מאמרי חז"ל אז אויך די בתי מדרשים פון היינטיגע צייטן גייען אריין אין כלל פון בית המקדש קען זיין אז די תוה"ק האט דווקא גענוצט דער לשון ווייל מיט'ן נוצן די לשון וועט עס אויך זיין אן אנזאג צו בויען איבעראל א 'מקדש מעט'.

אויף דער מהלך לייגט צו דער 'צמח צדק' (ויק"ר ב ב) אז אויף יעדע זאך אין די תורה וואס הקב"ה האט געזאגט אויף איר די וואט "לי" ווי למשל די פסוק אין אונזער פרשה "ועשו **לי** מקדש" איז א קדושה וואס וועט קיינמאל נישט בטל און אויך דא האט די תוה"ק געהאט די כוונה, ווייל דער 'לי' וועט נאך אפגעהיטן ביז צום היינטיגן טאג אין די בתי מדרשיות.

דער זוהר אויפ'ן ארט איז ממשיך אז אויך די הבטחה וואס הקב"ה האט געגעבן פון - "ושכנתי בתוכם" - וועט נתקיים אין די שולן.

רבי דוד אבוחצירא פון די שטאט טאפילאלאט ברענגט א רמז אויף דעם פון דער וואט "בתוכם" - ווייל דער וואט "בתוכם" איז נוטריקון 'בתי כנסיות ובתי מדרשות'.

'שפתי כהן'; 'אור התורה' תרומה עמ' א'תמב;

פתחו שערים

די וואט פונעם גרינדער און נשיא פון 'בני אמונים'

ענטפערן "אמן" איז מרבה השראת השכינה

אין די וואכעדיגע סדרה לערנען מיר אז הקב"ה הייסט פאר כלל ישראל אז זיי זאלן בויען א בית המקדש - אז די שכינה זאל קענען רוען אין איר.

אויך היינטיגע צייטן וועלן מיר זענען נישט זוכה צו א בית המקדש האבן מיר די זכיה אז די שכינה רוט צווישן אונז אין די בתי כנסיות ובבתי מדרשות וויי חז"ל זאגן (ירושלמי ברכות ה א) אויפ'ן פסוק אין (ישעיהו נה ו): "דרשו ה' בהמצאו" היכן הוא מצוי און זיי ענטפערן אז הקב"ה גע־פינט זיך אין בתי כנסיות און אין די בתי מדרשות.

אבער אז הקב"ה זאל קענען רוען אין די שולן איז דא א תנאי אז מען זאל קומען אין שול באצייטנס. די גמרא (ברכות ו ב) זאגט אז וועלן הקב"ה קומט משרה זיין שכינתו אין שול און ער טרעפט אז עס איז נישט דא אין שול קיין צען מענטשן גייט ער אוועק פון דארט און ווי חז"ל דרוקן זיך אויס: ואינו מוצא בו עשרה מתפללים, "מיד הוא כועס".

חז"ל זענען עס סומך אויפ'ן פסוק אין ישעיהו [נ.ב] "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה".

אז מען איז זיך מתבונן אין די פסוק מדוע באתי ואין איש ווערט שווער א קשיא. די גמרא זאגט אז עס גייט ארויף אויף מנין אז הקב"ה זעט אז אין שול איז נישט דא קיין מנין אבער דער וואט 'איש' מיינט איין מענטש. אויב עס מיינט אז כביכול איז כועס אז עס איז נישט דא קיין מענ־טשן וואלט געדארפט שטיין מדוע באתי ואין אנשים?

מערערע תירוצים איז דא אויף די שאלה אבער איך האב געטראכט אז עס קען זיין אז די תשובה ליגט אין די ראשי תיבות פון דער וואט "איש".

דער וואט "איש" איז ראשי תיבות "יהודי שמייקר אמן" וויל דער מייקר פון דער אמן איז גורם אז די אידן זאלן קומען פרי אין שול און קענען באצייטנס ענטפערן אמן.

דער געדאנק איז זיך אויך משתלב מיט דער המשך הפסוק "קראתי ואין עונה" אז די סיבה צו אז די שול איז ליידיג און קיין איינער איז נאכנישט דא נעמט זיך פון דעם אז עס איז נישט דא אין שול קיין חבורה פון ברכת השחר און מען זאגט נישט ברכות בחברותא און דאס איז דער פשט אין פסוק "מדוע באתי ואין איש". ווייל דער שול איז א סארט שול וואו עס איז "קראתי ואין עונה" אז עס איז נישט קיין עונים פאר ברכות השחר בצוותא חדא.

רעדנדיג פון דעם קען מען צולייגן אז וועגן דעם האבן חז"ל געמאכט א תקנה אז אין יעדער שול זאל זיין "עשרה בטל־נים" אז עס זאל זיין א מצב אז צען מענ־טשן זיצן אין שול און זאגן ענטפערן אמן אויף די ברכות.

א סימן דערפאר קען מען ארויסנעמען אז דער וואט "בטלן" איז די זעלבע גי־מטריא ווי די וואט "אמן".

אין דער ציווי פון "ועשו לי מקדש ושכ־נתי בתוכם" ליגט אויך אריינגעלייגט די חיוב פו בוען שולן וואו עס איז דא אין איר השראת השכינה (זהר נשא קכו א). עס קומט אויס לויט דעם אז ווער עס איז זיך משתדל מייקר צו זיין די שול און כתוצאה קומען אידן אין שול און זענען זיך מקדים און ענטפערן אויף איר אמן איז ער מקיים אין א דאפעלטער וועג דער "ועשו לי מקדש".

אויך דאס איז מרומז אין דער אנהייב פון די וואכעדיגע סדרה. די סופי תיבות פון די וועדטער "אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" איז די זעלבע גימטריא פון "אמן".

פון דא זאל ארויסגיין די קריאה פאר יעדן איד "השתדל להיות "אי"ש" א איד וואס איז מייקר דער אמן.

מען זאל קומען פרי אין שול אריין און זוכה זיין זיך צו ציילן אויף די וואס זענען מרבה די השראת השכינה אין די שולן.

מיט א קריאה פון "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"!

שבת שלום,

יעקב דוד מאכמעטשיין

מיט אביסל מער ווי דריי הונדערט יאר צוריק, אין יאר תנ"ה איז געדרוקט געווארן אין די שטאט אמסטערדאם דער ספר 'דרך משה'.

דער ספר האט מחבר געווען דער גיבטיטשער רב רבי משה כהנא זצ"ל.

א שטיקל שפאלט אריין איבער די גדלות פון דער רבי גיבטשער רב נעמען מיר ארויס פון דער פנקס 'הזכרות נשמות' פון די גיבטשער קהילה, דארטן שרייבן זיי אז זייער רב האט זוכה געווען צו גילוי אליהו.

אין דער ספר ווידמעט דער מחבר איין פרק איבער די חשיבות פון 'אמן' און דערציילט דערביי א מורא'דיגע מעשה וואס ער האט מקבל געווען און עס געדרוקה מיט'ן שער נאמען "מעשה מעניית אמן".

דער מחבר איז מחלק זיין ספר לויט די טעג פון די חודש און די מעשה פון די עניית אמן איז ער קובע אז מען זאל עס לערנען דעם עלעפטן טאג פון טאג.

דער מחבר דערציילט אז די מעשה האט ער געהערט פון עלטער שוועד רבי אברהם ווארטער אן אייניקל פון דער הייליגער בעל הלבוש רבי מדרכי יפה.

די ספר איז געדרוקט געווארן ניינציג יאר נאך די פטירה פון דער הייליגער לבוש.

דער 'דרך משה' פירט אויס אז בכדי אז

די וואסער קאנאל אין וועניציע

די מעשה זאל אריינגיין גוט אין די ביינער זאל מען עס לערנען איינמאל א חודש און פאלגענד זענען זיינע ווערטער: "הירא וחרד את דבר ה' ילמד מעשה זה פעם אחת בחודש, להודיע לכל בני ביתו העונש הגדול למי שאינו עונה אמן אפילו לברכת התינוק שלו".

אויך מחברים פון די שפעטערדיגע דורות ברענגען אראפ דער סיפור. דער חיד"א אין זיין ספר שם הגדולים (מערכת ספרים ל יב) ברענגט אראפ דער סיפור, אויך דער 'פלא יועץ' אין זיין ספר 'חסד לאלפים' (סי' ריד - רטו סעיף ה) ברענגט אראפ די מעשה און אויך אין די סדר נהורא השלם (פרק טז) ברענגט ער אראפ די מעשה.

אויך אין דער ספר 'הליכות שלמה' - תפילה (עמ' שעג) ברענגט ער אראפ די מעשה. ער ברענגט עס אראפ לויט א בריוו וואס עס האט געשריבן הגרש"ז אויערבאך איבער די מעשה און ער פירט אויס ביים ענדע: "למען חזק ידים רפות מצווה לפרסם סיפור זה".

לכבוד די יארצייט פון דער 'לבוש' וועלכע פאלט אויס דעם קומענדיגן מאנטאג ג' אדר ברענגען מיר אראפ דא דער סיפור.

•

אין א קליין שטעטל אין פוילן איז דער גרויסער צדיק וגאון רבי מרדכי יפה דער בעל ה'לבוש געווען רב.

דארט האט ער געלעבט במנוחה און געהארעוועט אין תורה , אבער עס האט נישט גענומען לאנג און די שמועה איבער זיין גדולת וגאונות בתורה איז ארויס אין די וועלט און פון אלע שטעט האט מען אים אנגעהויבן שיקן פארשלאגן ער זאל קומען דינען ביי זיי ברבנות.

איינס פון די שטעט וואס האט געשיקט א כתב רבנות פארן לבוש איז געווען די גרויסע אידישע קהילה פון פוזנא.

דער לבוש איז געווען גרייט אנצונעמנען די הצעה פון די שטאט פוזנא אבער ער האט זיי געזאגט אז טראץ וואס ער וועט קומען אננעמען די רבנות וועט ער נישט קומען יעצט נאר א שטיק צייט שפעטער.

די סיבה פארוואס דער לבוש האט נישט געווואלט קומען גלייך איז געווען צוליב זיין אומבאקאנטקייט אין די חכמת העיבור.

וויסנדיג אז די רבנות אין פוזנא פאדערט אסאך כוחות און אז עס איז א גרויסער שטאט האט ער ערשט געווואלט קענען מיט א קלארקייט די חכמת העיבור.

א שטיק צייט האט זיך דער לבוש נאכגעפרעגט וואו קען מען זיך אויסלערנען די חכמה און הערנדיג אז אין די שטאט וועגעציע וואוינט דער חכם רבי יצחק אבוהב און ער איז א שטארקע בקי אין די חכמה האט ער באשלאסן אז ער גייט פארן צו אים און ביי אים זיך לערנען די חכמה.

מיט גרויס כבוד האט רבי יצחק אבוהב אויפגענומען דער הייליגער לבוש ביי זיך אין די ישיבה. זיי האבן באשטימט א צייט וועלן יעדן טאג לערנען אינאיינעם די חכמתץ העיבור.

איין טאג, וועלן זיי האלטן אינמיטן לערנען, האט זיך אויפגעשטעלט דער פינף יעריגע זון פון רבי יצקה אבוהב און געמאכט א ברכה אויפ'ן קול "בורא פרי העץ" אויף א פרוכט וואס ער האט געהאלטן אין זיינע הענט.

רבי יצחק האט גלייך גענטפערט אמן אבער דער לבוש זיינדיג פארטיפט אין די לימודים האט נישט באמערקט ווי דאס קינד מאכט די ברכה און נישט גענטפערט אויף איר אמן.

וועלן רבי יצחק האט דאס געזען איז ער געוואלן זייער אויפגערעגט אויף דער לבוש, ער האט נוזף געווען אויף אים און אויך מנדה געווען.

גאנצע דרייסיג טעג איז דער לבוש געווען בנידו. נאך דרייסיג טעג איז ער געקומען צו זיין רבי און אים מפייס געווען אבער רבי יצחק אבוהב האט אים נישט געוואלט מוחל זיין.

דער לבוש האט זיך אנגעהויבן בעטן ביי אים אז ער זאל אים מוחל זיין און דא האט זיך רבי יצחק אבוהב אנגערופן אז ער ויל אים מוחל זיין און אז ער האט אים ליב ווי א טאטע האב ליב א קינד, אבער אין די רגע וואס דו האסט נישט געטפערט אמן איז נגזר געווארן אויף דיר מיתה מן השמים.

"מיט איין תנאי וועל איך דיר מוחל זיין אז וואו דו וועסט גיין וועסטו דערציילן די מעשה וואס כ'גיי דיר יעצט דערציילן און די מעשה זאלסטו אויך דערציילן פאר דיינע קינדער און זיי אנזאגן אז זיי זאלן עס איבערדערציילן פאר זייערע קינדער.

פאלגענד איז די מעשה:

מיט יארן צוריק איז אין שפאניע געווען א שטאט וואו עס האבן געוואוינט אסאך אידן, די שטאט איז געווען אן עיר מלאה חכמים וסופרים.

אין יענע שטאט האט געוואוינט א חסיד וואס איז געווען א גרויסער חכם, ער האט אויך זוכה געווען צו א זעלטענע נשיאות חן בעיני המלך.

אין יענע שטאט האבן אויך געוואוינט אסאך שלעכטע גוים, די גוים האבן געקוקט מיט א שלעכט אויג אויף די אידן און מערערע מאל האבן זיי אנגערעדט שלעכטס אויף די אידן שטופנדיג דער קעניג אז ער זאל פארטרייבן אלע אידן פון לאנד, אבער יעדע'ס מאל האט דער אידישער חכם וועלכע האט גענאסן פון חן אין די קעניגליכע אויגן מצליח געווען אפצורופן די גזירה אין די לעצטע מינוט.

איינמאל וועלן די קעניגליכע יועצים האבן נאכאמאל געהעצט דער קעניג אז ער זאל ארויסווארפן אלע אידן פון לאנד איז דער חסיד אריבער צו די קעניגליכע הויף צו שתדל'ן אז די גזירה זאל בטל ווערן.

וועלן דער חסיד איז אנגעקומען אין די קעניגליכע האט מען גלייך אריינגעפירט צום קעניג. אין יענע מינוטן איז דער גלח געשטאנען פארן קעניג און געהאלטן אינמיטן אויסלויבן דער קעניג מיט א הערליכער לויב.

דער חסיד האט געווארט אז דער גלח זאל ענדיגן זיין לויב אז ער זאל קענען רעדן מיט דער קעניג אבער דער גלח האט נישט געהאלטן ביים ענדיגן. אזוי לאנג האט זיך געצויגן די לויב אז ביני לביני איז אנגעקומען די צייט פון תפילות מנחה און אויס מורא אז

די שפע פון ברכה פארן כלל ישראל איז געקומען צוגיין פון די לחם הפנים

"וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד" (כה ל)

ח"זל זאגן (יומא לט א) אז די לחם הפנים האט געהאט אין זיך א ברכה, אז אפילו אויב די כהנים האבן געגעסן פון איר א טראפ זענען זיי גלייך געווארן זאט. דער רמב"ן (שמות כה כד) לייגט צו אז נישט נאר אין די ברויט אליין איז געווען א ברכה, נאר אויך פון די שולחן איז ארויס א ברכה ושובע פארן גאנצן כלל ישראל.

מיט דער דערהער געט דער אילאקי'ער רב רבי פנחס שטיינער צו פארשטיין די בקשה וואס מען בעט בייַ ברכת המזון: "הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרובה בבית הזה ועל שלחן זה שאכלנו עליו".

על פי פשטות איז דער שלחן די טיש אויף וואס מיר האבן געגעסן אבער לויט ווי מיר האבן יעצט געלערנט גייט עס ארויף אויף די שולחן אין בית המקדש אויף וואו עס איז געלעגן דער לחם הפנים. מען בעט בייַ הקב"ה אז ער זאל צוריקבויען די בית המקדש און אז די עבודה זאל צוריקקומען און אז די ברכה וואס איז געווען אויף דער "שלחן ז"ה" - ווייל זה באטרעפט 12 כמנין די צאל חלות וואס איז געווען אין בית המקדש און דאס זאל צוריקקומען און אזוי ווי עס האט בימים ההם ממשיך געווען ברכה פאר די גאנצע וועלט זאל עס אויך יעצט משפיע זיין א "ברכה מרובה בבית הזה" און פאר גאנץ כלל ישראל.

'ברית שלום' תולדות

ברויט וואס קומט נישט מיט קיין בושת פנים

"וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד" (כה ל)

רש"י זאגט אז וועגן דעם האט די לחם הפנים געהייסן אזוי ווייל מען האט פאר יעדע חלה געמאכט אזעלכע וועגט וועלכע זענען געווען אויפגעהויבן כלפי מעלה. זיי האבן אויסגעזען אזוי ווי א פנים וואס זעט אלע עקן פון דער שטוב פון אלע אירע ווינקלען.

רבי חיים ירמיהו פלונסברג א תלמיד פון דער נצי"ב פון וואלאזישן לייגט צו נאך א טעם פאר איר נאמען.

ער זאגט אז חז"ל זאגן (ירושלמי ערלה א ג) אז ווער עס איז זיך מתפרנס פון אנדערע אז ער קען נישט קוקן יענעם אין פנים אריין. דאגעגן ווער עס איז זוכה זיך צו מתפרנס פון הקב"ה שעמט זיך נישט מיט דעם און א לימוד אויף דעם נעמט מען פון דער נאמען "לחם הפנים" אז מען שעמט זיך נישט צו קוקן אין פנים.

דאס איז אויך די כוונה אין די תפילה וואס מען בעט בייַ ברכת המזון: "ונא אל תצריכנו ... לידי מתנת בשר ודם... כי אם לידך המלאה... שלא נבוש ולא נכלם" - ווייל אויב מען וועט זוכה זיין זיך מתפרנס צו זיין מיט ה' און נישט פון א בשר ודם זענען מיר פארזיכערט אז עס וועט זיין "שלא נבוש ולא נכלם".

'דברי ירמיהו'

א בקשה אויף די מזבח ביי די ברכה פון מעין שלש

"וְעָשִׂיתָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אָרְךְ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ" (כז א)

בייַ די ברכה פון "מעין שלוש" בעטן מיר א באזונדערע תפילה אז הקב"ה זאל זיך צוריקקערן צו אונז און בויען די מזבח.

מיר ווייסן דאך אז די ברכת "מעין שלש" איז קעגן ברכת המזון אבער בייַ ברכת המזון טרעפט מען נישט א באזונדערע תפילה אויף די מזבח פארוואס דא איז יא דא א באזונדערע בקשה אויף די מזבח.

א שיינער הסבר זאגט אויף דעם רבי משה לייב שחור מגדולי ירושלים:

די משנה (סוטה מח א) זאגט אז פון די בית המקדש איז חרוב געווארן האבן די פירות פארלוירן איר טעם. עס קען זיין אז דאס גייט ארויף אויף די מזבח ווייל די ביכורים האט מען געלייגט אויפ'ן מזבח און ווייל בייַ די חורבן איז חרוב געווארן דער מזבח און מען קען מער נישט לייגן אויף איר די פירות האבן די פירות פארלוירן איר טעם. (ראה רש"י ר"ה טז א ד"ה שתי).

מיט דעם דערהער קען מען פארשטיין פארוואס נאר בייַ די ברכת מעין שלש בעט מען אויף די מזבח ווייל נאכ'ן עסן די שבעת המינים מאכט מען די ברכה פון מעין שלש און וועגן דעם האט מען עס צוגעשטעלט צו דעם דווקא.

'אבני שהם' עקב

•

א שיינער געדאנק פלעגט זאגן דער גאון רבי שלמה זלמן אויערבאך איבער פארוואס מען פירט זיך צו עסן לאטקעס אין חנוכה ווייל חנוכה האט מען מטהר געווען דער בית המקדש פון די טומאה וואס די יוונים האבן איר מטמא געווען.

די בית המקדש האט מען מטהר געווען אז די שטיינער פון די מזבח האט מען נישט מצליח געווען מטהר צו זיין און מען האט עס געמוזט גונז זיין (עבודה זרה נב ב).

קומט אויס אז חנוכה האט מען גונז די מזבח און ווייל בייַ די ברכה פון מעין שלש דערמאנט מען די בקשה אויפ'ן מזבח און די מזונות לאטקעס [דאונאטס]איז די ברכה פון ברכת מעין שלש עסט מען עס חנוכה, אז מען זאל קענען בעטן אויף איר אויפ'ן בנין המזבח.

'הליכות שלמה' מועדים ח"ב עמ' שיט

המשך מעשי אמונים

דער זון וועט שוין אונטערגיין און ער וועט דערלייגן די תפילה פון מנחה האט זיך דער חסיד אויסגעוועלט א ווינקל און זיך דארט געשטעלט דאוונען מנחה.

פונקט דעמאלטס האט דער גלח געענדיגט די לויב און אלע האבן גענטפערט א הילכיגער אמן.

דער חסיד וועלכער איז געווען פארטיפט אין א מנחה'דיגע שמונה עשרה האט נישט געהערט אז דער גלח ענדיגט די לויב און נישט געקענט נאכזאגן 'אמן'.

דער גלח וועלכער האט געהאסט דעם חסיד האט זיך אינטערעסירט ביי די ארומיגע צי דער אידישער חסיד האט גענטפערט אמן צי נישט. הערנדיג אז דער חסיד האט נישט גענטפערט קיין 'אמן' האט ער פארקלאפט זיינע הענט מיט ווייטאג זאגנדיג אז וועגן אים וועט די ברכה וואס ער האט געגעבן פארן קעניג נישט מקויים ווערן.

וועגן דער קעניג האט דאס געהערט איז ער געווארן זייער צובראכן און געהייסן אז מען זאל שוין הרג'נען דעם חסיד און פארטרייבן אלע אידן פון לאנד.

מיט א מיתה משונה האט מען גע'הרג'ט דעם איד און די שטאט איז געווען זייער בצער.

א נאנטער ידיד האט דער חסיד געהאט אין די שטאט. אויך ער איז געווען א גרויסער צדיק און הערנדיג איבער די מיתה משונה וואס זיין חבר איז אריבער האט ער זיך נישט געקענט בארואיגן פון דעם וויסנדיג אז ער איז געווען א גרויסער צדיק ואיש קדוש. ער האט געפאסט און געבעטן אז מן השמים זאל מען אים מגלה זיין פארוואס איז דער צדיק אוועק פון די וועלט. געציילטע טעג שפעטער האט זיך זיין חסיד באוויזן צו אים אין חלום און אים מגלה געווען די סיבה.

"וויסן זאלסטו אז איך בין טאקע געווען א גרויסער צדיק אויף די וועלט אבער איינמאל האט מיין קליינער יונגעל געמאכט א ברכה המוציא לחם מן הארץ און איך האב נישט גענטפערט אמן אויף די ברכה און ווייל הקב"ה איז מדקדק מיט די צדיקים כחוט השערה האב איך באקומען אזא ביטערע שטראף.

איידער דער חסיד איז נעלם געווארן האט ער אנגעזאגט פאר זיין חבר אז די מעשה זאל ער דערציילן פאר די גאנצע וועלט אז מען זאל וויסן פון היינט די הארבקייט פון נישט ענטפערן אמן.

די מעשה האט דער חכם רבי יצחק אבוהב דערציילט פארן לבוש און אויסגעפירט אז ער זאל זיך נישט וואונדערן אז ער איז געווען אזוי שארף מיט אים נאר וויסנדיג די הארבקייט פון פארפעלן אן אמן האט ער נישט געהאט קיין ברירה און אים באשטראפט אזוי הארב אז ער זאל היטן נעקסטער מאל און ער זאל אויך מפרסם זיין די סיפור ברבים.

אגרות אמונים

א בריוו פון א געטרייער ליינער

לכבוד הנשיא ופטרון 'בני אמונים', הרב יעקב דוב מארמערשטיין שליט"א

שלום וברכה!

אין דער יארצייט פון אייער מאמע ע"ה וועלכע איז פארגעקומען דער פארלאפענער י"ז טבת תשפ"ה זענען איר געווען ביי אונז אין די ישיבה און געגעבן א דרשה פאר די בחורים און ארומגערעדט איבער די חשיבות פון 'אמן'.

ביי די דרשה האט איר דערציילט איבער די אויסטערלישע השגחה פרטית וואס איר האט מיטגעהאלטן ביי אייער מאמע אז זעקס טעג איידער זי איז אוועק פון די וועלט זענט איר געקומען צופארן פון ניו יארק קיין ארץ ישראל און געווייזלט נעבן אייער מאמע ע"ה און אז ווען איר זענט געווען אין עירפארט, נאך איידער איר זענט ארויף אויפ'ן פליגער, האט איר דערהאלטן א טעלעפאן קאלל אז אייער מאמע איז פלוצלונג צוזאמגעפאלן און געפינט זיך אצינד אין א שווערן צושטאנד, איר זאלט גלייך קומען צוגיין.

איר זענט גלייך צוריק אהיים אין שטוב און צען מינוט נאך דעם וואס איר זענט אנגעקומען אין איר הויז האט מען געשריגן "שמע ישראל"און אייער מאמע האט צוריקגעגעבן די נשמה צום כסא הכבוד ווען א מנין מבני המשפחה זענען געווען אנוועזנד דערביי.

ווען מען איז זיך מתבונן אין די מאמע זעט מען דא א וואונדערליכע השגחה פרטית. די שאנסען אז א איד וואס וואוינט אין ניו יארק זאל זיין אנוועזנד ביי די פטירה פון זיין מאמע וועלכע איז אוועק פלוצלונג פון א מינוט אויף א מינוט איז א זעלטענהייט.

אבער ווען איך האב זיך מתבונן געווען אין די מעשה האב איך געטראכט אז עס איז נישט אזא גרויסער חידוש. ווען מען רעדט פון א איד וואס איז אזוי דבוק אין די נושא פון אמן'ס און איז מפרסם די אמן וואס איז אמונה אויף די וועלט איז עס א פארשטענדליכער זאך.

דוד המלך זאגט אין תהלים (תהלים לג יח) "עין ה' אל יראיו" און די ראשי תיבות פון די וואורט באטרעפט כמנין "אמן" ווייל דער וואס איז דבוק אין "אמן" איז זוכה צו זען השגחה פרטית אלעמאל און אפענערהייט.

מען זעט יד ה' אין יעדן מצב און אויך ביי די מסעות. א שיינער רמז דערצו טרעפט מען ביי די מסעות וואס כלל ישראל איז אריבער אין מדבר. דער פסוק זאגט דארט (במדבר ט יח): "על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו".

אז מען קוקט אריין אין דער פסוק טרעפט מען אז עס איז מרומז אין איר די ווארט אמן סיי אנהייב און סיי ביים סוף. ביים אנהייב שטייט "על פי ה' יסעו בני ישראל" - און די סופי תיבות איז גימטריא "אמן"; און ביים סוף פון די מסעות שטייט "בני ישראל ועל פי ה' יחנו" - און אויך איר גימטריא איז "אמן"! דאס קומט אונז לערנען אז ווען א איד איז זוכה און איז דבוק אין 'אמן' איז ער זוכה צו זען די השגחה פרטית אייביג און נאכמער אין זיינע מסעות ביים אנהייב און ביים סוף אזוי ווי ביי די דור המדבר.

החותם בהערכה,
זעירא דמן חבריא
ש.ר.

מען קען שיקן בריוון צו די פאקס: 08-9746102 אדער צו די אימעיל אדרעס: gmail.com@9139191

שעדי גן עדן

אמן און ברכות אין די וועג פונעם בעל הילולא

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים – האדר"ת

ג' באדר תרס"ה

דער הייליגער בעל "האדרת רבי אליהו דוד רבינוביץ־תאומים איז געבוירן געווארן אין די שטאט פיקלין אין די ליטע צו זיין פאטער רבי בנימין דער רב פון די שטאט פיקלין.

אין די עלטער פון דרייסיג יאר איז ער באשטימט געווארן צו דינען אלץ די רב פון די שטאט פאנעוויטש. מיט די רבנות פאסטן האט ער אנגעהאלטן ניינצן יאר, אין יאר תרנ"ד איז ער געווארן די רב פון די שטאט מיר.

אין יאר תרס"א האט ער עולה געווען קיין ארץ ישראל. דאס איז געקומען דורך די פערזענליכע איינלאדונג פון דער אלטער רב אין ירושלים רבי שמואל סאלאנט וועלכער האט אים איינגעלאדענט ער זאל קומען דינען לצידו אין די רבנות. ווען ער איז אנגעקומען אהער האט זיך רבי שמואל סאלאנט אויפגעהויבן פון זיין ארט און זיך אנגערופן צו אים: "הריני מוסר בזה את כיסא הרבנות להדרת גאונו".

אבער דאס איז ליידער נישט געקומען לידי מעשה. פיר יאר נאך דעם וואס ער איז ארויפגעקומען קיין ארץ ישראל נאך בחיים חיותו פון רבי שמואל סאלאנט זצ"ל.

בלויז 62 יאר איז ער געווען ביי זיין פטירה, מען האט אים געלייגט אויפ'ן הר הזיתים בארג סמוך ונראה צו דער מהרי"ל דיסקין.

דער אדר"ת איז געווען אן אויסטערלישער בעל כשרון, ער האט געשריבן ספרים אויף אלע מקצועות התורה, אבער זיין גאונות האט ער באהאלטן פון אנדערע. אין זיין ספר 'סדר אליהו' רעכענט ער אויס איין אן זיבעציג ספרים וואס ער האט מחבר געווען אבער נאר א חלק פון זיי זענען ארויס לאור עולם, נאך ביז היינט דרוקט מען זיינע ספרים.

ברכות השחר פון עטליכע מענטשן

דער אדר"ת איז מעיד אויף זיך אליין אז פון זיינע קינדער יארן האט ער א שטארקע געשמאק אין ענטפערן 'אמן' און וועגן דעם האט ער טאג טעגליך מקפיד געווען צו הערן ברכות פון אסאך מענטשן.

מיר ברענגען דא אראפ לשונו הזהב צו זען וויי אזוי ער גיט עס ארויס, יעדע וואורט איז ווי א דימאנט און אזוי שרייבט ער אין זיין ספר 'נפש דוד' אות כג:

"מאוד מאוד הייתי נזהר בעניית אמן, עוד מילדותי, ואני אוהב ורץ בחיבה יתרה למצוה זו. עד שכמעט כטבע הוא לי, שהורגלתי בכל יום לשמוע ברכות השחר מכמה אנשים. וממני ילמדו כל הרואה אותי לעשות כן לחבב עניית אמן, אשר בתחילה היו מזלזלים בהם, ולא החשיבו את המצוה הזאת לכלום, ומי זוטר מה שהפליגו חז"ל בשבחה?! ובדרך קל כזה יוכל כל אחד לקנות לו עולם הבא, לקיים מצוות למאות, בכל יום בנקל ובלי ליאות".